Punkt XVI.

Hvorledes skal vi faa Arbejderstandens og de mindre Haandværkeres Hustruer interesserede for vor Sag?

Frk. *Eskildsen* (Hjørring): Hvis Kvindeforeningerne skal udrette, hvad de tilsigter, da maa Interessen for Kvindesagen vækkes i alle Samfundsklasser. Det er godt, men ikke nok, at de i økonomisk Henseende heldigst stillede Kvinder i Samfundet og navnlig i Byerne har Interesse derfor, det har selvfølgelig uhyre meget at sige, men vi maa have Arbejdernes og de smaa Næringsdrivendes Hustruer, Sypiger og Fabriksarbejdersker med. Jeg finder, at det er uheldigt at der findes Kredse, som f. Eks. oppe hos os, hvor vi ikke kan faa Arbejder-Hustruer og Døtre ind i Foreningen. Naar vi kommer sammen her til Forhandlingsmøder, da maa vi kunne lære en hel Del af hverandre. Skulde der findes Kredse, i hvilke Kvinder fra de bredere Lag er interesserede for Kvindesagen, da vil det glæde os at høre noget om, hvorledes de har kunnet vække Interesse for Sagen. Vi savner Arbejdernes Hustruer og Døtre, hvad skal vi gøre for at faa dem med, hvorledes skal vi gribe Sagen an?

Hvad er Grunden til, at Kvinderne fra de brede Samfundslag holder sig tilbage tra vor Forening, og hvad kan der gøres for at det kan blive anderledes? Jeg er ikke i Stand til at kunne komme med Svar, som vil kunne give nogen tilfredsstillende Løsning, skønt jeg jo nok i Tidens Løb har tænkt over det og følt Skavankerne. Naar jeg her har taget Ordet, er det ogsaa nærmest for at faa Sagen bragt frem til Drøftelse. Jeg tænker mig, at andre har følt og erfaret det samme uheldige Forhold som vi i Hjørring, og at adskillige i Forsamlingen da vil kunne fremkomme med Tanker, der kan faa Betydning, saa vi kan faa et Ordskifte i Stand, der mulig kan blive frugtbringende. Naar vi spørger om Aarsagen til, at Kvinder fra de mindre velstillede Hjem i saa ringe Grad slutter sig til os, da maa den maaske for en Del søges i den Omstændighed, at Kvindens fuldstændige Udelukkelse fra det offentlige Liv medfører, at der ogsaa hos mange, særlig hos dem, der har haft mindre Lejlighed til at erhverve videre Oplysning og aandelig Udvikling, mangler Forstaaelse af, at vi har betydningsfulde og berettigede Krav, som vi bør kræve fremmet. Det var heller ikke Menigmand, der i vor første Friheds Tid var med til at stille Krav om Ret og Frihed og om Deltagelse i Styrelsen, det var væsentlig de dannede Klasser. Først efterhaanden er det almene Folk vaagnet, saaledes bliver det sikkert ogsaa her. I Sammenhæng hermed kan maaske ogsaa bemærkes, at man sikkert har lagt Mærke til, at Kvinder fra de brede Samfundslag har en vis Tilbageholdenhed overfor deres Medsøstre fra de Kredse, der rager højere op i Samfundet. Den jævne, arbejdende Kvinde ligesom undser sig for at være til Stede ved selskabelige og andre Sammenkomster, hvor Fru den eller den ogsaa kommer. Om Damerne, er helt uden Skyld i dette, skal jeg ikke kunne udtale mig om, det er ikke altid let at kunne respektere Mennesker efter deres Menneskeværd uden at tage Hensyn til deres Stilling i Samfundet og baade i Tale og Færd vise, at vi respekterer ethvert ærligt Arbejde, at vi sætter Tjenestepigens og Rengøringskonens beskedne Gerning lige saa højt som Fruens eller Frøkenens finere Arbejde; gjorde alle det, da skulde det mægtigt bidrage til, at vi fandt hinanden til fælles Virksomhed. Er det Medlemsbidraget, der er sat saa højt, at det er det, der holder Arbejdernes Hustruer og Døtre tilbage, vi kan da maaske sætte det noget lavere; Tanken tiltaler mig ikke, thi dette at nogle gaar i Foreningen for halv Pris eller mindre, vil mulig medføre Klassifikation blandt Medlemmerne. Jeg mener, at Medlemsbidraget ikke skal sættes højere, end at alle, som ønsker at være i Foreningen, kan komme der; naturligvis kan der jo altid gøres enkelte Undtagelser, hvor Formanden finder det heldigt.

Jeg tror ogsaa, det er heldigt, om Medlemmerne kan faa let og billig Adgang til forskellige praktiske Kursus, hvorved de kan dygtiggøres i de forskellige Stillinger. Jeg tænker herved paa Koge- og Sykursus. Ligeledes Oplæsning, Foredrag og Diskussion om Emner, der i Øjeblikket bevæger Sindene. Kunde vi faa flere Mænd ind i Foreningerne, vilde der ogsaa være vundet meget. Kunde vi vinde de Blade for vor Sag, som Arbejderne læser, da vilde det være meget heldigt.

Jeg har nu tilladt mig at bringe Sagen frem for de ærede Repræsentanter. Men som før bemærket, mener jeg ikke, jeg har været i Stand til at give noget fyldestgørende Bidrag til Spørgsmaalets Løsning. Jeg har dog ikke villet undlade at fremsætte enkelte Tanker, som af og til har formet sig hos mig. Jeg haaber, at der under Diskussionen maa komme Bidrag frem, som kan blive af Betydning. Skal vi blive i Stand til at stille vore Krav om Menneske- og Borgerrettigheder, saaledes at de maa høres og blive respekterede paa de Steder, hvor Afgørelsen skal træffes, da maa de bæres frem som Udtryk ikke for en enkelt Klasse, men for Kvindens Vilje og retfærdige Krav.

Dette er nogle af de Tanker, jeg har tænkt om det Spørgsmaal, men nu er der nok andre, der tager Ordet og belyser Spørgsmaalet gennem egen praktisk Erfaring, saa vi kan høste Udbytte deraf.

Fru *Wolf* (Lemvig) foreslaar, at Punkt 17 forhandles sammen med Punkt 16.

Dette vedtoges.

* * *

Punkt XVII.

Arbejderhustruer, Arbejdersker og Tjenestepiger kan optages som Medlemmer for 50 Øre